

PROGRAMĂ OPȚIONAL

DENUMIRE OPȚIONAL : „ EDUCAȚIE MULTICULTURALĂ”

**TIPUL : OPȚIONAL LA DECIZIA ȘCOLII ÎN CADRUL PROIECTULUI „ Adaptare
prin Dezvoltarea Abilităților Personale Timpurii”
2018-EY-PICR-R1-0012**

ARIA CURRICULARĂ : OM ȘI SOCIETATE

CLASA : A VI-A

DURATA : 1 AN

NUMĂR ORE : 1 oră / SĂPTĂMÂNĂ

UNITATEA DE ÎNVĂȚĂMÂNT : ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR.1 CETĂȚENI

LOCUL DESFĂȘURĂRII : SALA DE CLASĂ

PROFESOR : RĂUȚOIU DUMITRU

COORDONATOR: DUMITRESCU MONICA

**PROGRAMĂ ȘCOLARĂ
PENTRU DISCIPLINA OPȚIONALĂ**

**„EDUCAȚIE MULTICULTURALĂ”
CLASA A VI-A**

**CURRICULUM LA DECIZIA ȘCOLII ÎN CADRUL PROIECTULUI „Adaptare
prin Dezvoltarea Abilităților Personale Timpurii”
2018-EY-PICR-R1-0012**

• Notă de prezentare

Această propunere de Curriculum la Decizia Școlii a fost stabilită în urma selectării și participării școlii noastre la proiectul „**Adaptare prin Dezvoltarea Abilităților Personale Timpurii**” 2018-EZ-PICR-R1-0012 și va fi inclus în grila de studiu a elevilor clasei a VI-a.

În cadrul temelor acestui curs se urmărește dezvoltarea unor abilități personale atât pentru elevii romi cât și non-romi dar și interacțiunea acestora într-un mediu multicultural.

În construirea acestui curriculum s-a ținut cont de necesitățile elevilor școlii noastre dar și de temele care au fost abordate în activitățile de formare pentru cadrele didactice .

Acest Curriculum „Educație multiculturală” este în concordanță cu opțiunea didactică adoptată de către Ministerul Educației Naționale în procesul de reformă a învățământului și va fi studiat pe parcursul anului școlar 2019-2020, pentru un buget de timp-1oră pe săptămână.

Prezentul Curriculum școlar conține competențe generale, valori și atitudini, competențe specifice, activități de învățare, conținuturi și bibliografie. Aceste elemente de conținut pot fi modificate, îmbunătățite cu ajutorul materialelor ce urmează a fi elaborate de profesor pentru începutul de an școlar și pe parcursul acestuia, pentru îndeplinirea obiectivelor propuse dar și dezvoltarea de metode inovatoare.

I. ARGUMENT

„Educația este cel mai frumos dar pe care-l poate dobândi omul” Platon

Educația are sarcina de a pregăti omul ca element activ al vieții sociale și urmărește dezvoltarea unor calități umane în explorarea de noi orizonturi. Activitatea educațională este dinamică și flexibilă, iar educația stimulează idealul ființei umane exprimat prin „a fi și a deveni”.

Educația ca formă a cunoașterii dirijează elevul să traverseze barierele obiectelor de studiu, aducând împreună aspecte ale curriculumului în activități semnificative, studiate într-un mediu multicultural. Acest lucru presupune ancorarea învățării în contexte reale de viață, probleme cotidiene, teme de actualitate, preocupări specifice vârstei și articularea armonioasă a diferitelor aspecte ale cunoașterii și dezvoltării abilităților personale timpurii care se vor reflecta la sfârșitul parcurgerii curriculumului și a proiectului.

România este o țară care se află la confluența mai multor culturi, a mai multor religii, a mai multor etnii. Acest lucru face ca țara noastră să fie atât de variată, multicoloră și atractivă pentru cei care au crescut într-o zonă uniformă. Multiculturalitatea aduce multe elemente pozitive, dar, în același timp, implică și anumite dificultăți. Un copil (la fel ca și un adult) trebuie să înțeleagă că cei din jurul său sunt altfel, dar totodată sunt persoane asemănătoare lui. Dacă acest lucru este înțeles încă din copilărie atunci problemele legate de conviețuirea și interacțiunea cu oameni diferiți, probleme care se pot ivi mai târziu, pot fi prevenite.

Necesitatea introducerii acestei materii este clară, deoarece până acum nu s-a utilizat încă un curs opțional la nivel de curriculum, la decizia școlii, pe teme de educație multiculturală, care să fie și însoțit de auxiliarele didactice necesare (manual, ghidul profesorului, caietul elevului). Prin intermediul cursului Educație multiculturală copiii, indiferent de naționalitate, vor afla despre cei cu care conviețuiesc zi de zi, cei care le sunt colegi, prieteni și care ar putea cândva să devină membri ai familiei lor. Elevii vor avea ocazia să-și dea seama că și ceilalți sunt la fel, deși există și trăsături prin care diferă, trăsături care îi particularizează și îi fac să fie valoroși pentru un viitor cât mai bun împreună.

Cursul Educație multiculturală, pe lângă faptul că ajută elevii să-și cunoască mai bine apropiații, atinge într-o oarecare măsură și diversitatea religiilor și a modurilor de viață specifice. Opționalul nu este doar o simplă prezentare a diferitelor minorități, ci pune accent și pe discutarea unor provocări care pot fi întâlnite zi de zi, căutând soluții de rezolvare a acestora. Un copil care încă de pe băncile școlii va face cunoștință cu această diversitate și cu diferitele contexte, va înțelege mai ușor naturalețea diversității și valoarea care rezidă în ea.

Pe lângă cele anterior prezentate, trebuie amintit și faptul că opționalul este unul care va solicita fiecare latură a personalității elevilor, va avea la bază interdisciplinaritatea, incluzând elemente de: literatură, limbă, istorie, geografie, abilități practice și educație civică. Educația are o influență cu atât mai mare cu cât începe mai de timpuriu. Un om învață cel mai ușor în copilărie, când încă nu i s-au format prejudecăți în legătură cu ceva. E bine ca elevii să-și formeze singuri ideile și opiniile pe baza realităților aflate și experimentate de ei înșiși. Prin cursul Educație multiculturală se vor pune bazele unei conviețuiri pozitive, care va contribui la păstrarea multiculturalității și a identității fiecăruia în parte, prin respect reciproc.

II. COMPETENȚE GENERALE

- 1. Competențe de învățare /a învăța să înveți**
- 2. Competențe de comunicare în limba română și limbi străine**
- 3. Competențe culturale, interculturale(de a recepta și a crea valori)**
- 4. Competențe interpersonale, civice, morale**
- 5. Competențe de autocunoaștere și autorealizare**
- 6. Competențe antreprenoriale**

III. VALORI, ATITUDINI ȘI ABILITĂȚI

- **Interes și curiozitate pentru anumite domenii ale vieții**
- **Motivație pentru informare și documentare**
- **Dezvoltarea curiozității și a respectului pentru orice formă de viață**
- **Manifestă respect culturii poporului său, deține și dobândește idei despre cultura altor popoare, manifestă atitudine respectuoasă, fără prejudecăți și stereotipuri**
- **Dezvoltă toleranță față de opiniile altuia/altora**
- **Interes pentru explorarea și folosirea diferitelor modalități de comunicare**
- **Coerență și rigoare în gândire și acțiune**
- **Gândire critică, flexibilă, sistematică, creativă**
- **Relaționarea pozitivă cu ceilalți**
- **Abilități de colaborare constructivă și prietenoasă**
- **Atitudine pozitivă față de mediul înconjurător și viața cotidiană**
- **Receptivitate la frumos**
- **Responsabilitate pentru propria formare**
- **Conștientizare și implicare în probleme de incluziune și interes global**
- **Capacitatea de a învăța prin cooperare**
- **Capacitatea de analiză, sinteză, comparație**
- **Comunicare eficientă;**
- **Abilități de gândire de ordin superior (critică, creativă, orientată către celălalt).**
- **Deschidere față de celălalt**
- **Cooperare**
- **Respect reciproc**
- **Empatie**
- **Sentimentul identității și al apartenenței**
- **Acceptarea diversității**

IV. COMPETENȚE SPECIFICE ȘI ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE

COMPETENȚE SPECIFICE	ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE
-să descrie anumite trăsături caracteristice pentru grupuri etnice (majoritare și minoritare) care trăiesc pe teritoriul țării noastre: denumire, limbă vorbită, cultură, literatură, religie, folclor, tradiții culinare etc.; - să cunoască asemănările și diferențele generate de cultură dintre persoanele care conviețuiesc într-un anumit spațiu geografic; - să participe la crearea unui climat școlar caracterizat prin deschidere față de diversitatea etnoculturală a elevilor și prin valorificarea pozitivă a diferențelor în timpul lecțiilor; -să enumere grupuri etnice care trăiesc pe teritoriul României; -să enumere limbi care se vorbesc pe teritoriul României; -să descrie elemente specifice ale altor grupuri etnice decât populația majoritară sau grupul din care fac parte; -să diferențieze cetățenia de etnie; -să identifice trăsături ale grupului etnic studiat pe baza textului și a imaginilor din manual; -să compare trăsături ale diferitelor grupuri etnice, precizând asemănări și deosebiri între acestea; -să localizeze pe harta României etniile studiate; -să localizeze pe harta României zonele în care etniile studiate au o pondere mai mare; -să utilizeze formulele de salut și	- exerciții de descoperire și de clarificare, în contexte relevante, a unor termeni specifici domeniului, precum: identitate culturală, diversitate culturală, patrimoniu cultural/moștenire culturală, societate interculturală, societate multiculturală, comunicare intercultural; -redactarea unui text plecând de la un număr de termeni dați, specifici domeniului; -exerciții de completare/de continuare a unui text, de comentare a unor afirmații/enunțuri referitoare la diferite aspecte privind interculturalitatea; -realizarea unui glosar ilustrat cu termenii cheie din domeniul educației intercultural; -selectarea unor imagini (de exemplu, fotografii, postere, desene) în care se pot identifica vizual atât elemente specifice culturii românești, cât și elemente specifice altor culturi din Europa și din lume; includerea imaginilor selectate în cadrul unui portofoliu tematic, în format letric sau electronic; -exemplificarea unor situații care implică toleranță/intoleranță; -exerciții de identificare, prin activități în

adresare învățate din manual; -să identifice caracteristici ale etniilor pe baza imaginilor prezentate de către profesor; -să analizeze elementele portului popular al diferitelor etnii pe baza imaginilor a materialelor aduse de profesor; -să-și dezvolte abilitățile de comunicare cu alte etnii; -să-și scrie numele folosind alfabet diferite; -să diferențieze literele alfabetului latin de litere ale altor alfabet (grec, ebraic, slav); -să sesizeze asemănările și deosebirile dintre etnii; -să accepte diversitatea etnică; -să valorizeze pozitiv diferențele etnice dintre colegii de clasă; -să utilizeze corect termenii xenofobie, toleranță, rasism. -să enumere anumite drepturi ale minorităților. -să arate ce rol joacă mass media în păstrarea identității minorităților.	perechi/echipă, a valorilor și principiilor unei societăți multiculturale, în imagini, texte sau în cazuri date; -participarea la jocuri de rol care valorizează relaționarea pozitivă cu copiii care provin din grupuri etnice, culturale, sociale diferite sau care au nevoi special; -realizarea unor comparații care să pună în evidență asemănări și deosebiri culturale, pornind de la vizitarea unor muzee/spații expoziționale care reflectă patrimoniul cultural/moștenirea culturală, tradițiile și obiceiurile diferitelor comunități/minorități/culture;
---	---

V. CONȚINUTURI

<i>Teme multiculturale</i>
1. Societatea multiculturală.
2. Societatea multiculturală și societatea interculturală - proiect
3. Principiile și valorile unei societăți multiculturale.
4. Conviețuirea și toleranța
5. Patriotismul în societatea multiculturală
6. Abateri de la principiile și valorile unei societăți multiculturale.
7. Xenofobia și rasismul
8. Stereotipuri și prejudecăți - proiect
9. Solidaritatea în societatea multiculturală.
10. Familia și societatea multiculturală
11. Persoana în societatea multiculturală.
12. Ce înseamnă numele meu.
13. Minoritățile naționale din România
14. Obiceiuri și tradiții ale minorităților
15. Germanii din România.
16. Ziua minorităților naționale
17. Grecii din România.
18. Ziua internațională a toleranței
19. Italienii din România.
20. Dicționar al educației multiculturale
21. Maghiarii din România.
22. Ziua europeană a limbilor străine.
23. Romii din România.
24. Identitate și etnie.
25. Rușii lipoveni din România.
26. Diversitate și democrație - proiect
27. Tătarii din România.
28. Drepturile minorităților naționale în România.
29. Turcii din România.
30. Păstrarea identității culturale.
31. Mass media și societatea multiculturală.
32. Comunicarea multiculturală.
33. Europa și societatea multiculturală.
34. Asemănări și diferențe culturale.
35. Prietenie și armonie-proiect

VI. SUGESTII METODOLOGICE

Sugestiile metodologice cuprind recomandări pentru proiectarea demersului didactic, având rolul de a orienta cadrul didactic în procesul instructiv-educativ spre atingerea standardelor de performanță asociate competențelor, formarea deprinderilor, valorilor, atitudinilor și abilităților prevăzute în programă. În plus au rolul de a orienta profesorul în aplicarea programei pentru proiectarea și derularea la clasă a activităților de predare-învățare-evaluare, în concordanță cu specificul corelării demersului de activitate multiculturală pentru formarea la elevi a competențelor propuse.

Sugestiile metodologice abordează această multiculturalitate în perspectiva transformării modului în care elevii sunt stimulați să învețe, să proceseze informația astfel încât ei să se adapteze oricărei situații și să-și dezvolte diferite tipuri de abilități. Elevul nu primește cunoștințe de-a gata ci își construiește el însuși cunoștințele prin eforturi proprii. În acest fel sunt utilizate diferite metode de predare care vin în sprijinul încurajării demersului activ și constructiv al elevului.

Metodele de predare utilizate sunt cele active și interactive, pentru a stimula elevii să-și dezvolte abilitățile de gândire, să comunice unii cu ceilalți și să se accepte .

Exemple de metode: conversația euristică (ajută elevii să formuleze întrebări), explicația (ajută elevii să înțeleagă anumite conținuturi), dezbateră (ajută elevii să-și formeze opinii), lectura predictivă (ajută elevii să-și dezvolte gândirea critică), lectura în perechi (ajută elevii să comunice unul cu altul), mozaicul (ajută elevii să comunice și să-și dezvolte sentimentul de responsabilitate), brainstormingul (ajută elevii să-și dezvolte creativitatea și abilitatea de a rezolva probleme), studiul de caz (ajută elevii să-și dezvolte capacitatea de analiză), jocul de rol (ajută elevii să devină empatici), metoda proiectelor (ajută elevii să investigheze în profunzime un subiect și să colaboreze) și nu în ultimul rând diferite jocuri de dezgheț și activități învățate la cursurile de formare a cadrelor didactice. Elemente de conținut din cadrul acestui curs pot fi realizate și prin infuzie în cadrul altor discipline din curricula școlară.

VII. MODALITĂȚI DE EVALUARE

Evaluarea se realizează în principal în vederea învățării și comunicării, prin forme, metode și instrumente cât mai diversificate, orientate pe formarea și dezvoltarea competențelor urmărite.

Evaluarea reprezintă o parte integrantă a predării și învățării și se recomandă o abordare modernă a evaluării ca activitate de învățare.

Evaluarea se realizează pe întreg parcursul anului școlar. Întrucât acest opțional urmărește în primul rând să dezvolte valori, atitudini și abilități, evaluarea este formativă. Elevii primesc permanent feedback de la profesor, ceea ce le permite să-și dezvolte continuu și armonios abilitățile. Metode de evaluare: chestionarea orală, analiza produselor elevilor, fișe de lucru, autoevaluarea, realizarea unor proiecte, observarea sistematică a comportamentului elevilor. Evaluarea formativă este completată de o evaluare sumativă, pe baza căreia se stabilesc notele de la 1-10. Evaluarea sumativă se realizează doar pentru cunoștințe și abilități.

Evaluarea se realizează prin raportare la standarde generale și nu la nivelul clasei. De asemenea, evaluarea orientează cadrul didactic în reglarea strategiilor de predare, pentru o mai bună adecvare la particularitățile individuale și de vârstă ale elevilor.

Procesul de evaluare va pune accent pe recunoașterea experiențelor de învățare și a competențelor dobândite de către copii în contexte nonformale sau informale.

VIII. BIBLIOGRAFIE

- Anderson, R. C. (1984) – Role of the Reader's Schema in Comprehension, Learning and Memory, în Learning to Read in American Schools: Basal Readers and Content Texts, Eds. Richard C. Anderson, Jean Osborn, Robert J. Tierney, NJ: Erlbaum, Hillsdale.
- Banks, J.A. Banks, C. A. McGee (2004) – Handbook of Research on Multicultural Education, San-Francisco, Jossey-Bass.
- Bennett, C. (1995) – Comprehensive Multicultural Education: Theory and Practice, Needham Heights, MA: Allyn and Bacon.
- Bernat, S.E. (2003) – Tehnica învățării eficiente, Cluj-Napoca, PUC.
- Bernat, S.E. (2006) – Educație multiculturală-Ghid metodologic, Cluj, Centru de resurse pentru diversitate etnoculturală
- Bratu, V., Bratu, E. și Lupșă, E. (2018) – Educație socială, clasa a VI-a, Editura didactică și pedagogică S.A.
- Cucoș, C. (1998) – Pedagogie, Iași, Polirom.
- Dunn, R. și Griggs, S. A. (1995) – Multiculturalism and learning style. Teaching and counseling adolescents, Westport, Preager Publishers.
- Dunn, R. și Griggs, S. (1998) – Learning Styles: Link between Teaching and Learning, în Dunn și Griggs, editori, Learning Styles and the Nursing Profession, New York, NLN Press.
- Gardner, H. (1991) – The Unschooled Mind: How Children Think and How Schools Should Teach, BasicBooks, New York, A Division of Harper Collins Publishers.
- Gardner, H. (1993) – The Frames of Mind: The Theory of Multiple Intelligences, Second Edition, New York, Fontana Press, An Imprint of Harper Collins Publishers.
- Irvine, J. J. și D. E. York (1995) – Learning Styles and Culturally Diverse Students: A Literature Review, în Handbook of Research on Multicultural Education, editat de J. A. Banks și C. A. McGee Banks. New York, Macmillan.
- Johnson, D., Johnson, R. și Holubec, E. (1998) – Cooperation in the classroom, Boston, Allyn and Bacon.
- Steele, J. L., Meredith, K. S. și Temple, C. (1998) – A Framework for Critical Thinking Across the Curriculum, Ghidul I, pregătit pentru proiectul Reading and Writing for Critical Thinking.
- Temple, C. (2001) – Strategies for Use Across the Curriculum, Reading and Writing for Critical Thinking Project, New York, Open Society Institute.
- Temple, C. (2002) – Gândirea critică în abordare transcurriculară: un model de proiectare, în Cooperare și interdisciplinaritate în învățământul universitar, coord. Bernat, S. E. și Chiș, V., Cluj-Napoca, Presa Universitară Clujeană.